

Posudok diplomovej práce

Ústav pro klasickou archeologii
Filozofická fakulta University Karlovy

Autor/-ka práce: Bc. et bc. Markéta Kobierská

Názov práce: The development of ceramics in the Sherobod oasis, South Uzbekistan

Autor posudku: doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D.   **oponent**

177 strán textu, 45 strán katalógu, 7 strán plných bibliografických odkazov, desiatky ilustrácií a tabuliek v texte, 4 mapy, 33 celostránkových kresebných a fotografických príloh

Z pohľadu oponenta nie je vždy jednoduché posúdiť prácu v zmysle toho, že aká mala byť a aká bola nakoniec odovzdaná. Predložená práca má každopádne viaceré veľmi silné stránky, niekoľko ale aj prekvapivo slabších.

Začnem s neprehliadateľnými pozitívami. Práca je z formálneho hľadiska veľmi dobre zvládnutá, prehľadne štruktúrovaná a s dostatočným poznámkovým aparátom. Slušnú angličtinu s drobnými terminologickými nedostatkami treba tiež vyzdvihnúť. Asi najvýraznejšou časťou je časť dokumentačná, konkrétne prekresby keramiky a ich usporiadanie na tabuľkách. Tie sú na našom ústave doteraz bezprecedentné a patria aj obecne k úplnej špičke toho čo mi pri odborných publikáciách prešla rukou. Je vidno, že je za tým veľmi veľa práce.

Katalógová časť je pojatá stručne, keďže vychádza z už existujúcich, pomerne rôznorodých podkladov vyhotovených predchádzajúcimi účastníkmi projektu. Je veľmi škoda, že spracovateľke nepodarilo do Uzbekistánu odcestovať a materiál nanovo zdokumentovať. Významná, ba podľa zadania skoro až kľúčová, časť katalogizačnej práce bolo dohľadanie vhodných paralel v miestnej odbornej literatúre, čo nebolo vždy jednoduché, vzhľadom na jej veľmi rôznorodý charakter a prevažne nízku kvalitu vyobrazení.

Keďže je zberový archeologický materiál vo svojej podstate prevažne fragmentálny a bez bližšieho nálezového kontextu, jeho datovanie je možné len na základe keramického cesta (fabric) a povrchovej úpravy (ware) v kľúčovej kombinácii s tvarom nádoby. Prvé dve kategórie boli diplomantke dostupné len sprostredkované z popisu jej predchodcov a tak sa sústredila hlavne na tvaroslovie. K tejto úlohe pristúpila rovnako zodpovedne ako k dokumentačnej časti. Rád by som vyzdvihol jej metodologickú kapitolu 4. V nej preukázala prehľad o relevantnej cudzojazyčnej literatúre, so skoro až filozofickým presahom, ktorý išiel ďaleko za bežný štandard diplomových prác v miere hĺbky pochopenia komplexnej problematiky a dokonca schopnosti vlastných úvah k tejto, a to všetko v anglickom jazyku.

Gros práce sú dva pokusy o typologizáciu materiálu. Prvý je takzvané morfológicko-kontúrový prístup, ktorým chcela autorka dosiahnuť čo najobjektívnejší prístup k spracovaniu tohto súboru. Dosiahnutá typológia je naozaj ako keby odosobnená, avšak vzniknuté štruktúry nakoniec neviedli k očakávanému výsledku, keďže väčšina tvarov sa vyskytovala len raz v celom súbore. V druhom kroku pristúpila k o niečo tradičnejšiemu členeniu postavenom na funkčnom členení materiálu, čo vzhľadom na jeho prevažne na kruhu točený charakter je pomerne dobre možné. Tento je subjektívnejší, pre potreby práce viedol ale predsa len k lepším výsledkom a umožnil lepšie štruktúrovanie materiálu a následne datovanie lokalít.

Nejde ale nespomenúť aj slabšie stránky práce, i keď neviem do akej miery idú za autorkou a do akej miery to tak bolo od počiatku mienené a chýbajúce aspekty mali byť vypracované inými členmi teamu. Každopádne postrádam väčšiu diskusiu zapojenia lokalít do prírodného prostredia, diskusia meniacej sa sídelnej štruktúry v čase (datovanie lokalít malo byť hlavným prínosom práce a s tým sa malo ďalej pracovať), ako aj nejaké širšie závery. Z textu je jasné že autorke v jej prístupe išlo o čo najväčšiu objektivnosť jej zdelení, vo svojej skoro až puristickej čistote, jej to ale v endefekte zabránilo trochu obecnnejším záverom, ktoré, aj keď sa musia v mantineloch odbornej argumentácie, umožňujú aj trochu širší interpretačný potenciál a istú dávku toho povestného *educated guess*. Je trochu aj škoda, že už spomenutá veľmi zaujímavá diskusia metodológie sa v druhom kroku nie úplne prejavila pri spracovaní tohto konkrétneho materiálu.

Prácu napriek tomu hodnotím v mnohých ohľadoch ako nadštandardnú, aj keď pripúšťam isté pochybnosti. Každopádne ju odporúčam k obhajobe a po dobrej obhajobe sa nebránim známke **výborne**.

V Istanbule, 01.02.2017

Peter Pavúk